

NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN DE RAADSCOMMISSIE
VAN DE GEMEENTE HAREN

gehouden op dinsdag 2 februari 2010

Ter behandeling ligt voor de volgende agenda:

1. Opening
2. Mededelingen
3. Vaststelling agenda
4. Notulen behorende bij de vergadering van 12 januari 2010
5. Uitvoering Meerweg ontwikkelt Meer
6. Levende Stenen, Beleid Wonen met Zorg
7. Beheersbegroting 2010
8. Verordening op de raadscommissie 2010
9. Sluiting

Voorzitter : de heer M. Boumans
Griffier : mevrouw P.A. Lambeck

Aanwezig:

De dames G.A. van der Vliet-Garming, J.S. van Duinen D. Praamstra-Bos, W. Legemaat en
J.H. Reitsma

De heren H. Frima, B. Prenger, J.H.M. Rake, C.S.G. de Lange, J. Stroomer, R.R. Valkema
J. Kooi en J.P. Meles,

College van B&W: mevrouw A. Toxopeus en de heren J. Niezen en Th. Berends

Notulist: mevrouw I. Ruijs (Notulaat)

1. Opening

De voorzitter opent de raadscommissievergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Notulen raadscommissievergadering van 12 januari 2010

De notulen worden onder dankzegging vastgesteld.

5. Uitvoering Meerweg ontwikkelt Meer

De heer **Wieringa** spreekt in namens de stichting 'Meer visie' en zegt dat de Meerweg beter moet, zoals het nu is kan het niet meer. De stichting 'Meer visie' spreekt haar ongerustheid uit nu de gemeente van plan is onder grote druk een besluit te nemen over de financiering en uitvoering van de structuurvisie 'Meerweg ontwikkelt Meer'. De stichting vreest dat dit de Harense variant wordt van de Noord-Zuidlijn en vraagt met klem een dergelijk belangrijk besluit met grote zorg te nemen of de nieuwe raad de plannen tot een goed resultaat te laten brengen. Het gaat om een omvangrijk, ambitieus en financieel risicovol project met een, in relatie tot de kwaliteit, ontoereikende financiële onderbouwing. Het voorstel geeft geen inzicht in wat wordt gerealiseerd, maar slechts een financieel kader. Als het voorstel wordt aangenomen is het onduidelijk waartoe de gemeente zich verplicht.

- De kwalitatieve upgradering van het gebied, waarbij het opknappen van de weg het belangrijkste uitgangspunt is, is prima, maar door deze ambitie komt het primaat in handen van de projectontwikkelaars.
- De bewoners zijn middels twee workshops betrokken, met als resultaat de, redelijk door omwonenden gedragen, Kadernota. Bij de totstandkoming van de structuurvisie is vervolgens maar een beperkt aantal personen betrokken, met als resultaat: draagvlak weg en grote verschillen met de Kadernota. Bijvoorbeeld: wonen oost, recreatie west, maar precies andersom en niet de ecologische verbinding west, maar oost. Een redelijke acceptatie aan de oostzijde, maar niet aan de westzijde. Naderhand zijn de plannen aan de westzijde wat verzacht, maar de keuzes bleven en het draagvlak bleef weg.
- De Meerweg is een weg op veen, een moeilijke ondergrond; de weg veert, beweegt, verzakt en heeft veel onderhoud nodig. Die krijgt de weg waarschijnlijk niet.
- Het rioolsysteem van de Meerweg is kritisch. De druk loopt soms zo hoog op dat het water tot boven de put gespoten wordt of het putdeksel van de put gedrukt. Overstorten op het Paterswoldse Meer en het Friescheveen komen regelmatig voor, met extra stank tot gevolg en soms schade in kelders.
- De waterpartijen in de visie kruisen het tracé van hoofdgasleiding in de Meerweg Deze zal waarschijnlijk verlegd zal moeten worden, een zeer kostbare operatie.
- In de structuurvisie zijn extra kosten opgenomen waarvan de noodzaak betwijfeld wordt, bijvoorbeeld voor de verplaatsing van Friescheveen, de loods van de jachthaven en de bouw van de bedrijfswoning.
- De gemeente heeft vooral contact gehad met ondernemers waar geld naar toe gaat.
- De totale uitvoeringskosten worden geraamd op € 11.800.000,- ex btw. Inclusief btw dient de gemeente rekening te houden met een bedrag van € 14.000.000,-. De dekkingsbedragen van EFRO, provincie, gemeente Haren en particulieren zijn inclusief btw. De btw ter hoogte van € 2.200.000,- lijkt ongedekt.
- De bijdrage van de provincie, € 1.600.000,- het onderhoudsfonds voor de weg zou niet voor het project aangewend moeten worden.

- De particulieren, vooral ontwikkelaars, mogen € 3.400.000,- bijdragen, maar wat ontwikkeld wordt is beperkt. Wat de stichting betreft: liever helemaal niets.
- In de visie wordt over 33 appartementen van ca. 120 m2 gesproken. Een ton per appartement terwijl de crisis nog in de lucht is en vastgoed van een miljoen mogelijk niet aftrekbaar van de belasting.

De Stichting vraagt zich af of dit niet een te ambitieus plan is, met een te scherp budget van het type *“schouder eronder taakstellend, we komen eruit”*, waarbij misschien te veel op de bouw en te weinig op de weg wordt ingezet en waarbij vaak blijkt dat de gemeente toch weer moet betalen. De Stichting vindt dat het vooral om de weg dient te gaan en zo weinig mogelijk om wonen. De gemeente dient het vertrouwen van de omwonenden te herstellen door deze echt te laten mee denken en niet achteraf participierend.

De voorzitter bedankt de heer Wieringa voor het inspreken.

Wethouder Niezen geeft een korte toelichting op het voorstel, de raadsleden hebben daartoe een aanvullend stuk aangereikt gekregen.

Wethouder Niezen, namens het college, licht toe. In de aanvullende stukken is de gemeentelijke garantstelling beschreven en de kosten voor het onderhoud van de Meerweg met een tabel die toont waar de verschillende lasten vandaan komen. EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) subsidie wordt vooral toegekend aan verbetering en versterking van werkgelegenheid en economie in een gebied. De EFRO is vooral toegekend omdat een versterking van de totale uitvoering van de structuurvisie zal leiden tot een hogere intensiteit en meer werkgelegenheid in het gebied. Vanuit de EFRO-subsidie toekenning wordt garantstelling van ruim € 6.000.000,- gevraagd. Dat betekent niet dat er een risico is van € 6.000.000,-. De gemeente verwacht een subsidie van de Regiovisie Groningen-Assen van € 750.000,- en € 900.000,- vanuit de KRW (Kaderrichtlijn water)-gelden, ongeveer de helft van die € 900.000,- gaat naar ecologische verbinding en de andere helft naar het plan. Het DB van het Meerschapp wil nog een aantal zaken uitzoeken om een gedragen besluit over haar bijdrage te kunnen nemen, maar in beginsel zijn ook de buurgemeenten positief. Het AB van het Meerschapp zal daar hopelijk in maart een besluit over nemen. De EFRO-subsidie is toegekend, onderdeel daarvan is de eis dat de gemeente zelf ca 15% bijdraagt. Als de gemeente dat niet doet, wordt de EFRO-subsidie niet verstrekt. Het bedrag van € 1.6.000.000,- kan, uitgaand van toekenning van de EFRO-subsidie, niet lager. Dit is het bedrag wat uit de diverse particuliere ontwikkelingen opgebracht dient te worden en is verspreid over de ontwikkelingen in het hele gebied. Als een ontwikkeling niet door gaat, vormt het feitelijk risico het bedrag, voor dat specifieke project, dat wordt misgelopen. Het risico is er pas op het moment dat er in die fase wordt geïnvesteerd. Het investeren bestaat uit een groot aantal deelplannen. Door een fasering aan te brengen kan het risico worden gespreid in de tijd en een relatie gelegd tussen de private ontwikkelingen en publieke uitgaven. Dat betekent dat er een sturingsmogelijkheid is. De feitelijke kosten bestaan, als de raad dit besluit neemt, uit het in onderhoud nemen van de weg. De bijdrage die de gemeente hier zelf aan dient te leveren kan worden gedekt uit de bijdrage die provincie gaat verstrekken voor de weg, daar is bestuurlijke overeenstemming over. Dat betekent dat de feitelijke lasten de kosten voor het onderhoud van de Meerweg zijn. De afdeling Borg heeft het college hier uitgebreid over geadviseerd. Het is een moeilijke, slechte weg, zoals bekend. Voor de komende twee jaar wordt een forse onderhoudslast, geschat op € 75.000,-, verwacht. Voor het grondig opknappen van de weg is een bedrag van € 850.000,- geraamd, € 500.000,- hiervan zit in het project en maakt onderdeel uit van functieverandering en versterking. Het deel tussen de oost – en westflank wordt binnen het project opgeknapt. De gemeente hoeft hier in principe niets extra voor te betalen. Als de gemeente de weg overneemt, dan is dat tot aan het Mercure hotel. Een deel van de weg valt niet binnen de structuurvisie en daarvoor is € 350.000,- als investeringsbedrag geraamd en

leidt tot afschrijving. De jaarlijkse onderhoudslast zal, als de weg helemaal verbeterd is, lager zijn. Deze is geraamd op € 40.000,- per jaar en geïndexeerd. De gemiddelde jaarlast, als gevolg van de overname van de weg en de uitvoering van de structuurvisie Meerweg, is ca € 70.000,- - 75.000,-. De bedragen in het voorstel zelf zijn nogmaals nagerekend door een extern deskundige op het gebied van grondexploitatie en dat leidde tot een herziening van de tabel op pagina 5. Het verschil van € 11.800.000,- en € 11.000.000,- valt hiermee te verklaren. De bedragen van € 400.000,- voor financiering en € 400.000,- voor onvoorzien prijsstijgingen konden worden geschrapt. 20% onvoorzien zit in het totaalbudget van € 11.000.000,-. De financiering was opgenomen omdat in eerdere instantie werd uitgegaan van investeren in het gebied middels een kapitaallast. Dit bedrag voor financiering vervalt omdat dit nu op een andere manier georganiseerd wordt. Het college zorgt voor een aangepast stuk voor de raadsvergadering.

De voorzitter vraagt of deze toelichting vragen oproept.

De heer **Frima**, namens de VVD, vraagt of de EFRA voorwaarden stelt aan de tijd en wijze van uitvoering en of het bedrag voor onderhoud aan de Meerweg gerelateerd is aan een historisch overzicht? De genoemde totaalkosten van € 850.000,- lijken erg laag.

Wethouder Niezen, namens het college, antwoordt dat de EFRO-subsidie, zoals in de beschikking staat, aan een einddatum is gebonden. Planontwikkeling in gemeenten loopt wel eens uit en in de praktijk wordt daar flexibel mee omgegaan. De gemeente dient te zorgen voor een strak projectmanagement, waarin goed gerapporteerd wordt en de planning goed bijgehouden en goed verantwoord wat wel of niet wordt gedaan. Als een bepaald onderdeel in de tijd gaat uitlopen omdat het lastig is om tot samenwerking te komen met een bepaalde eigenaar of ontwikkelaar, dan zit er, mits dit goed wordt verantwoord, één tot twee jaar rek in de subsidie. In dit voorstel worden de harde voorwaarden genoemd om de raad op dit punt geen verkeerd beeld voor te houden. De heer **Frima** vraagt of dossiervorming voor een groot deel volstaat? **Wethouder Niezen** zegt dat EFRO een zeer strakke aansturing van projecten van de organisatie vraagt. De gemeente beschikt over de historische gegevens van wat de provincie de afgelopen jaren besteed heeft aan de weg. Daarnaast heeft Bureau Oranjewoud een onderzoek gedaan naar de toestand van de weg en geadviseerd over de lasten en de te nemen maatregelen als de gemeente de weg op een hoger niveau wil krijgen. Dat is redelijk behoudend uitgerekend en op basis daarvan heeft de afdeling Borg deze berekening gemaakt en de gemeente verwacht daarmee de weg op peil te kunnen houden.

De heer **Valkema**, namens het CDA, zegt dat het voorstel voor het onderhoud van de weg afwijkt van de bijlage in de achterliggende stukken. De wethouder schetst dat de investering in 2012 € 850.000,- is en € 500.000,- al in het project zit. Wil de wethouder deze wijzigingen ten aanzien van het onderhoud en die € 500.000,- meenemen in het aangepaste stuk wat de raad bereikt? Flexibel omgaan met de uitvoering van deelplannen, betekent dat er een gefaseerde uitvoering volgt en uiteindelijk niet alle kosten gedeclareerd kunnen worden bij de EFRO-subsidie. In de stukken wordt die datum keihard genoemd, na die datum kan er niet meer gedeclareerd worden. De wethouder laat het er toch niet op aankomen om na die datum alsnog, op basis van een dossier, kosten te declareren?

Wethouder Niezen, namens het college, zegt dat het nieuw aan te leveren stuk consistent wordt. Ten aanzien van de EFRA zal de insteek zijn het project op tijd af te ronden. Door te zorgen voor een goede planning, in 2011 dient bijvoorbeeld het bestemmingsplan te worden gemaakt, moet dit mogelijk zijn, want hier is vier jaar tijd voor. Alle onderdelen van het project worden in een planning gezet en daar dient stevig op gestuurd te worden. Een aantal factoren, met name de samenwerkingen die gezocht moeten worden, maar ook mogelijk uitstel door bezwaarprocedures op bestemmingsplannen, kunnen tijd doen verloren gaan. Als door goed projectmanagement, goede onderbouwing en goede rapportages kan

worden aangetoond dat het voor een deel door overmacht komt, dan is de subsidiegever zo clement om de gemeente op die onderdelen wat meer tijd te geven.

De heer **Valkema**, namens het CDA, zegt dat er, de laatste keer dat de Meerweg werd besproken, van de kant van betrokkenen nogal wat opmerkingen waren. De bewoners wilden het gevoel hebben gehoord te zijn en serieus genomen. Het draagvlak leek niet optimaal, zoals de heer Wieringa net ook zei. Hoe is het sindsdien gegaan en is er iets meer over de aanpassing in de plannen te zeggen? Raadsleden moeten op basis van een paar A4-tjes een oordeel geven over een majeur project met navenante risico's, maar zijn op geen enkele wijze meegenomen in de stand van zaken van het project. Waarom is niet gekozen voor een presentatie aan de raadsleden over de stand van zaken tot nu toe? In de vergadering van 29 september 2008 heeft de wethouder toegezegd de status van het visiedocument op papier te zetten. Graag zou de raad deze uiteenzetting ontvangen. In die vergadering is toegezegd dat deelplannen aan de raad worden aangeboden, net als het bestemmingsplan. Er kleven een groot aantal risico's aan het plan. Het stappenplan, uitgezet in de tijd tot 31 december 2013, ontbreekt. Hierin zouden data van aanbieden van deelplannen aan de raad, bestemmingsplannen, deelexploitaties etc. kunnen worden opgenomen. Kan een dergelijk stappenplan worden geleverd en welke risico's zitten er in het plan met betrekking tot de doorlooptijd? De visie is geen plan dat binnen de komende vijf jaar gerealiseerd kan worden, eerder werd een horizon van tien jaar genoemd. Kan in het stappenplan ook de uitvoering van de verschillende deelprojecten worden aangegeven. Als de raad niet akkoord gaat met het voorliggende stuk, blijft realisatie van de verschillende deelprojecten dan mogelijk? Anterieure overeenkomsten sluiten betekent een redelijke zekerheid over de deelplannen en de deelexploitaties. Acht de wethouder de kans aanwezig dat de kosten stijgen, terwijl de inkomsten vastliggen en wie neemt daarover een besluit. Het stuk is doorspekt met woorden als: *“zal uiteindelijk, een samenwerkingsovereenkomst kan worden opgesteld, wij vertrouwen er op dat planvorming binnenkort wordt afgerond, zoeken naar het evenwicht tussen, voor cofinanciering zijn geen harde afspraken te namen etc.”*. Waarom wordt de raad nu al gevraagd een beslissing te nemen?

De heer **Stroomer**, namens de PvdA, zegt dat het college diverse avonden heeft georganiseerd rond de Meerweg waarbij de opkomst behoorlijk groot was. Deze mensen hebben meegedacht over de vormgeving. Op een gegeven moment was er redelijk draagvlak. Natuurlijk zijn er altijd mensen die het er niet mee eens zijn. De woorden van de heer Wieringa, dat het draagvlak weg zou lopen, wekt dan enigszins de verbazing, ziet de wethouder dat ook zo? Verder zou de wethouder alleen gesproken hebben met ondernemers die daar belang bij hebben, is dat zo? Het plan is veelomvattend en het enthousiasme, wat de heer Stroomer ook op diverse avonden heeft ervaren, behoorlijk groot. De risico's zijn dat wellicht ook. Binnen de fractie was dat een punt van discussie. Als dit project wordt uitgevoerd, dan is het een nieuwe parel aan Haren. Juist vanuit een algehele visie die nu ontwikkeld is worden de onderdelen met elkaar verbonden. Toeristen kunnen ook langs de waterlijnen lopen en de verwachting is dat het toerisme zal toenemen, daarbij is groei van de werkgelegenheid van groot belang. Zijn er mogelijkheden om de risico's van dit project te verlagen? Als onderdelen niet uitgevoerd worden, vermindert dan het risico? Eerder werd gesproken over een lijn van tien jaar, nu dient dat in de periode 2013 – 2015 te worden gedaan. Het EFRO-programma is in 2015 afgelopen, het project dient dan afgerond te zijn. Is het mogelijk dit binnen deze tijdsperiode te verwezenlijken? Graag ontvangt de heer Stroomer toelichting op een zin op pagina 6: *“De daadwerkelijke garantstelling zal aanzienlijk kleiner blijken omdat de publieke cofinanciering zeker zal worden gesteld”*.

Mevrouw **Legemaat**, namens D66, vindt het een helder en eerlijk stuk want het geeft een goed inzicht in de financiële mogelijkheden en de risico's. Op pagina 6 staat: *“wij hebben de verwachting dat de markt zich tijdig zal herstellen”*. Op welke signalen is dit gebaseerd? Het geld

dat voor de Meerweg wordt ontvangen is bestemd voor het onderhoud. Je houdt jezelf voor de gek als dat geld wordt uitgeven om vervolgens elk jaar de begroting op te hogen met een fors bedrag voor een zeer slechte weg. Voor het welslagen van het plan is een strakke regie nodig en geen oponthoud. De EFRO-subsidie lijkt de toon aan te geven. Kan de gemeente Haren, die al veel grote projecten op stapel heeft staan, die zware regierol aan? Waar komt het optimisme vandaan om te denken dat dit plan wel binnen zo'n korte tijd gerealiseerd kan worden, nu er nog met zoveel partijen geen overeenstemming is? Is overwogen de provincie te vragen de regierol op zich te nemen, zij regelen de ecologische hoofdstructuur en zijn eigenaar van de Meerweg. Haren maakt deel uit van het Meerschap, dat een substantieel deel van de € 1.700.000, dient bij te dragen. Hoe zit het precies met burgerparticipatie? Volgens de visie van D66 op de overheid dient die zich te beperken tot een faciliterende rol. Een visie is uitstekend, maar bij de uitwerking dient het risico niet eenzijdig bij de gemeente te liggen. Hoe zit het met de aanleg van de robuuste verbinding en de ontwikkeling van eilandjes in het Paterswoldse meer? Valt dat allemaal onder de provincie, gaat zij dat betalen? De provincie heeft tot 2018 de tijd, levert dat gevaar op voor dit plan?

Mevrouw **Praamstra**, namens de ChristenUnie, zegt dat er een duidelijk stuk voor ligt. De ChristenUnie vindt het een mooi plan, de Paterswoldseweg is een prachtige weg langs het meer. De weg vormt wel een zeker risico. Het is mooi dat het allemaal wordt ingezet en opgeknapt, maar de risico's zijn belangrijk. De ChristenUnie dacht dat de avonden goed bezocht waren door de inwoners, dat zij veel te melden hadden en dat dat meegenomen is. Nu wordt vernomen dat het toch minder is, hoe zit dat precies? Hoe zeker is de bijdrage van het Meerschap; er moet nog over besloten worden. Ook de bijdrage van de provincie dient nog zeker te worden. Een aantal onzekere factoren, terwijl het wel een heel mooi plan is en als dit tot uitvoering wordt gebracht een echte aanwinst voor de gemeente Haren. De EFRO geeft een zekere tijdsdruk, een periode van drie, vier jaar lijkt lang, maar is zo voorbij, gaat dat lukken? Ontvangt de raad hiervan een tijdsplanning? De cofinanciering is nog onzeker, in hoeverre kan de garantie worden gegeven dat het wel zo is?

De heer **Rake**, namens GroenLinks, noemt het voorliggende plan haast te mooi om waar te zijn. Met een investering van € 12.000.000,- uit; overheidssubsidies, investeringen, de gemeente en € 25.000.000,- wordt straks een prachtige Meerweg opgeleverd. De gemeente zou daar zelf € 1.600.000,- aan mee dienen te betalen, die zij vervolgens niet hoeft te betalen omdat zij dat bedrag van de provincie ontvangt. Uiteindelijk kost het de gemeente slechts € 75.000,- per jaar, namelijk het onderhoud van de Meerweg. Er zijn nogal wat onzekerheden en onduidelijkheden en daarover zijn al vragen gesteld. Het is belangrijk dat alle subsidies er komen. De nieuwe cijfers zijn verhelderend en qua cijfers ziet het er goed uit. Het is aan de raad om te beslissen. De spreker zei dat er te weinig draagvlak is, ook GroenLinks dacht dat veel en goed overleg heeft plaatsgevonden, misschien kan de wethouder dit toelichten? Als de raad over twee weken niet akkoord gaat met dit plan, is het dan voorgoed over of loopt de gemeente bepaalde subsidies mis en andere niet en kan een half plan worden uitgevoerd? Is er dan een kans om over een half jaar alsnog ja te zeggen, of is het dan te laat?

De heer **Frima**, namens de VVD, vindt het voorliggende stuk op zich ambitieus. De vragen van de heer Wieringa worden overgenomen. De VVD vindt dat de Meerweg een facelift kan gebruiken. Publiek en privaat zien dat beide en het college heeft dat opgepakt. Vanuit de andere partijen is ook al gesteld dat de tijdsdruk groot wordt. Veel kredietaanvragen in de afgelopen periode om een groot aantal subsidies te kunnen verwerven. De VVD maakt zich zorgen over de Meerweg, het is een soort golfslagbad langs het meer en een risicopost van de eerste orde. Het project gaat te snel. De visie zou als onderlegger voor alle publieke en

private initiatieven kunnen dienen. Wat gebeurt er als dit allemaal niet wordt uitgevoerd en hoe staat het met de subsidiemogelijkheden naar de toekomst?

Wethouder Niezen, namens het college, zegt dat tot nu toe vooral is onderzocht hoe het plan haalbaar uitgevoerd kan worden. Er is veel werk verricht richting subsidiegevers en provincie en met name ook naar betrokkenen als ondernemers en ontwikkelaars in het gebied, uiteindelijk met als doel om het financieel rond te krijgen. Er valt nog niets te presenteren, want er zijn nog geen (deel)plannen. Dit is de eerste stap volgend op de vaststelling van de structuurvisie. Dit is het moment voor de raad om te beslissen of dit het kader is waarbinnen het plan wordt uitgevoerd en over het nemen van de regierol. De heer **Valkema** merkt op dat de wethouder geen deelplannen of – exploitaties heeft, maar wel inzage in de totale kosten die de gemeente denkt te maken met de verschillende plannen. Er wordt immers een vergelijking gemaakt tussen kosten en de totale subsidie-inkomsten.

Wethouder Niezen zegt dat de kostenberekeningen gemaakt zijn ten tijde van de structuurvisie, in die zin zijn geen nieuwe plannen of berekeningen gemaakt. De kosten zijn goed geanalyseerd en er is onderzocht hoe de kosten gedekt kunnen worden. In de visie werd gesproken over tien jaar voor uitvoering van dit plan, dat zou normaal gesproken een redelijke aanname zijn, waarbij de zaken rustig in de tijd gezet kunnen worden. Die aanname is in 2008 ook gedaan omdat het college voorzag dat het meer geld zo kunnen gaan kosten. Door de EFRO-subsidie binnen te halen komt de gemeentelijke bijdrage op een laag niveau. € 1.600.000,- is veel geld, maar niet op het totaalbedrag wat hier geïnvesteerd wordt. Als de gemeente de EFRO-subsidie wil gebruiken is een versnelde uitvoering nodig. De EFRO heeft gevraagd om korte termijn met de acceptatie, het voorstel zoals het hier ligt, te komen en met de bereidheid van de raad om te financieren in dit plan. Als de raad deze maand niet akkoord gaat met het voorstel dan is de gemeente de EFRO-subsidie voorgoed kwijt en daarmee is de structuurvisie uitvoering in de voorgestelde aanpak van de baan. Bestaande ondernemers langs de Meerweg zullen wel in staat zijn plannen uit te voeren, daarvoor ligt er feitelijk een ruimtelijk kader. De grote kwaliteitsslag in dit gebied zal echter niet gaan lukken. Of de raad stemt in met het voorstel of de voorgestelde uitvoering wordt onmogelijk gemaakt en daarmee komt er veel subsidiegeld niet naar Haren. De wethouder merkt op dat er in 2008, bij de vaststelling van de structuurvisie, veel voorstanders in de raad waren. Bij de totstandkoming ervan zijn veel mensen betrokken geweest. Bij de vaststelling van de structuurvisie heeft de Stichting 'Meer visie', met name de bewoners die aan de achterkant zicht hebben op de ontwikkeling van de westflank, al aangegeven wat hun argumenten zijn om niet met deze structuurvisie in te stemmen. In het afgelopen jaar zijn gesprekken gevoerd met partijen die eigenaar zijn en plannen hebben en die op basis van deze structuurvisie iets zouden kunnen of willen. De indruk is dat al deze partijen bereid zijn om te investeren in dit gebied en de samenwerking met de gemeente aan te gaan. De heer **Frima** vraagt of partijen, in deze economisch toch wat teruglopende tijd, klaar staan om met de uitvoering van de bouwplannen te beginnen? **Wethouder Niezen** kan niet namens die partijen spreken, maar een aantal is plannen aan het ontwikkelen. Deze ontwikkeling is voor een deel gestimuleerd door de structuurvisie, dat effect is zeker aanwezig. Voor een deel waren er al plannen in ontwikkeling en voor zover bekend is er nog steeds enthousiasme om door te gaan. De wethouder weet niet of de economische situatie van invloed is op de daadwerkelijke start uitvoering. De definitieve goedkeuring van de gelden van de Regiovisie Groningen-Assen zijn inmiddels opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma van de Regio en goedgekeurd door de stuurgroep. Als de raad in maart besluit over de actualisatie van de Regiovisie, dan is dat geregeld en kunnen de gelden uitgegeven worden. Het voorstel is dat er grond vanuit het Meerschop wordt ingebracht, deze grond is op een bepaalde waarde gezet. Het geld dat aan het Meerschop wordt betaald om de grond in het project te krijgen, sluit het Meerschop terug om het project te financieren. Het kost het Meerschop niets, maar zij wil de zekerheid dat de waarde die nu wordt toegekend, € 1.600.000,-, juist

is. Het Meerschap doet daar onderzoek naar. De verwachtingen ten aanzien van het markt-herstel zijn lastig. Links en rechts in Nederland zijn heel voorzichtig tekenen van herstel zichtbaar, de wethouder beschikt niet over nadere informatie. Als alleen pessimistisch naar de toekomst wordt gekeken, wordt niets bereikt. Vanuit de respons uit dit gebied wordt verwacht dat de ontwikkeling op gang komt. Het voorstel is om € 1.600.000,- door te sluizen naar het project, alternatief was zelf € 1.600.000,- te financieren. In dat geval waren de kosten in het begin heel hoog en aan het eind heel laag, zoals gebruikelijk bij een afschrijving. Dat betekent met name dat in de eerste tien jaar de last voor de begroting veel hoger zou zijn, dan in het voorliggende voorstel. Het is de vrijheid van de gemeente om over de eigen middelen te beslissen en dit leidt er toe dat over de eerste twintig jaar de lasten voor de gemeentebegroting lager zijn en in verhouding in de periode erna wat hoger. De keuze is gemaakt omdat de gemeente geen mogelijkheid heeft om te investeren in dit gebied omdat zij er geen eigendom heeft. Overname van de weg is de enige goede manier om dit te regelen, daar werd al over onderhandeld en dat proces is versneld. De gemeente begeleidt dagelijks gewone bouwplannen, bijzonder aan dit project is de EFRO-subsidie. Als gemeentes als Reiderland en De Marne met de helft van het aantal inwoners, met EFRO-subsidies kunnen omgaan, dan zou Haren dat ook moeten kunnen. De gemeente heeft in de afgelopen jaren talloze ingewikkelde projecten gedaan. In het stuk is aangegeven dat de gemeente wel inhuur voor zo'n project denkt nodig te hebben, maar die is ingecalculeerd. Al in het beginstadium van de structuurvisie is aan de gedeputeerde gevraagd de regierol op zich te nemen. De provincie stelt haar eigen prioriteiten en heeft eigen beperkingen ten aanzien van personeel en deelde mede dat de gemeente dat zelf dient te doen. De gemeente vraagt een aantal subsidies aan en heeft daarmee de verantwoordelijkheid voor afhandeling ervan. Als de raad verder wil gaan met dit project en de regierol op zich neemt, dan hoort dat erbij. De provincies Groningen en Drenthe hebben samen een concept uitgewerkt waarin de robuuste verbindingzone helemaal is doorgetrokken naar Ter Borg, dat deel is inmiddels in uitvoering. De verantwoordelijkheid voor de planning ligt volledig bij de provincie en dit onderdeel van het plan zit niet in het huidige raadsbesluit. De provincie is mede afhankelijk van de uitvoering van de structuurvisie, want de gemeente en provincie komen elkaar tegen in dit gebied. Als er een besluit is genomen over de aanpak, dan volgt een uitwerking in de deelplannen. De deexploitatie worden opgezet en een stappenplan en planning voor de deelprojecten opgesteld en op basis daarvan starten de projecten. Als de raad in februari besluit, verwacht de wethouder in maart, april duidelijkheid en zekerheid over alle subsidies. Dat betekent dat direct na besluitvorming wordt gestart met het organiseren van het project en de raad binnen een aantal maanden een stappenplan ontvangt. Bestemmingsplan(nen) komen terug en tussenrapportages over de voortgang volgen. De heer **Stroomer** vraagt of dit een toezegging van de wethouder is om in maart, april met een stappenplan te komen op een bepaald concreet niveau? **Wethouder Niezen** stelt voor in de raadsvergadering af te stemmen over wat een reële toezegging is. Het organiseren van het project is één van de te nemen stappen, zodra het college een besluit heeft genomen kan daar informatie over naar de raad. In principe wordt met alle ondernemers, die binnen de structuurvisie een bedrijf uitoefenen of grond hebben, gesproken. De Paalkoepel heeft bij het maken van de structuurvisie gezegd geen idee te hebben onderdeel daarvan uit te maken. Als de gemeente aan de westflank geen overeenstemming bereikt met de jachthaven en Geveke, dan zal een deel uit het plan vallen, dat geldt aan de oostflank voor de realisatie van recreatiewoningen. Er is een heldere scheiding tussen publiek en privaat. De gronden waar de gemeente moet aanleggen zijn voor een belangrijk deel openbare weg, dan wel gronden van het Meerschap die zullen worden ingebracht. Langs de Meerweg ligt drukriolering, de wethouder is weinig bekend over storingen. In het verleden hebben zich bij de Paalkoepel wel een aantal gevallen voorgedaan, maar deze leidden in het algemeen niet tot grote lozingen op het open water. Voor de eventuele verlegging van de hoofdgasleiding zijn kosten opgenomen en is rekening gehouden bij het maken van de visie.

Wethouder Berends, namens het college, licht de btw-regel toe. Subsidies zijn exclusief btw, de kosten inclusief en die btw wordt zoals gebruikelijk teruggevraagd. De bedragen worden ex btw vermeld omdat btw feitelijk geen rol speelt. De EFRO-subsidie gaat uit van de totale visie en hierop is een afwijking van maximaal 10% mogelijk.

De voorzitter stelt voor nog een korte vragenronde te doen en de politieke beschouwingen en oordeelsvorming in de raad te doen.

2^e termijn

De heer **Valkema**, namens het CDA, vraagt de wethouder om, vanuit de toezegging van de septembervergadering 2008, de status van het visiedocument nogmaals op papier te zetten, in de context van wel of niet instemmen met het stuk. Het geld van de provincie voor de Meerweg wordt in het project gestopt en aanvullend is er een onderhoudsuitzetting in de exploitatie, daar wordt niets over besloten, hoort dat niet terug te komen?

De voorzitter antwoordt dat de wethouder heeft aangegeven dat het stuk nogmaals kritisch wordt doorgenomen, met name ten aanzien van financiën. Het is correct als op dit punt wordt verwezen naar de bijlage zoals die vandaag is aangereikt.

De heer **Stroomer**, namens de PvdA, pleit voor een nieuw gespreksrondje met alle ondernemers in het gebied, ook als zij geen plannen hebben.

Mevrouw **Legemaat**, namens D66, sluit zich hier voor wat betreft de bewoners bij aan.

Wethouder Niezen, namens het college, zegt dat bij de behandeling van de structuurvisie vrij uitgebreid over de status is gesproken, omdat net de nieuwe Wet ruimtelijke ordening van kracht was geworden. Daarin heeft de structuurvisie op zich een nieuwe betekenis gekregen, ook in de zin van de Grex. De wethouder heeft een vrij uitgebreide uitleg gegeven en er is geen toezegging op de toezeggingenlijst gekomen, waaruit zou blijken dat de wethouder daarover nog apart informatie zou verstrekken. In hoofdlijn is de structuurvisie gewoon een beleidsdocument van de gemeente en de status ervan is dat het kan dienen in de zin van de Grondexploitatiewet om exploitatiebijdragen af te dwingen van ontwikkelende partijen. Daarom is het op deze wijze ingezet en zit er een apart hoofdstuk in de structuurvisie. Het is een ruimtelijk kader voor de uitwerking van bestemmingsplannen. Er zit een logica in de uitwerking van bestemmingplan in relatie tot wat in de visie wordt opgenomen. De gesprekken met omwonenden en ondernemers worden gewoon voortgezet. Nu is met name een inventarisatieronde gedaan om te kijken wie wat in dit gebied wil. Bij de verdere planontwikkeling worden de bewoners ook weer betrokken.

De burgemeester licht de besluitvorming in het Meerschop toe. Het Meerschop wordt gevormd door drie gemeentebesturen. In het Meerschop is positief gereageerd op de inhoud van het plan en tegen die achtergrond staat zij positief tegenover het verzoek van de gemeente Haren. Een aantal vragen dient te worden beantwoord. Eén daarvan is dat wordt onderzocht of de door de gemeente Haren bepaalde waarde, de werkelijk waarde is. en het Meerschop onderzoekt de hardheid van de plannen van de gemeente Haren. Verder is het Meerschop ooit in het leven geroepen met een financiële bijdrage van het Ministerie van LNV. De vraag is of het binnen de voorwaarden, die decennia terug zijn opgesteld, past om grond aan de gemeente over te dragen. Deze vragen worden uitgezocht voor het dagelijks bestuur bijeenkomt en de agenda voor het algemeen bestuur vaststelt, dan wordt ook bepaald of er een voorstel naar het AB gaat met een positief verzoek. Het AB dient uiteindelijk een besluit te nemen. Interessant is dat deze raad mogelijk in februari een besluit neemt en vervolgens begin maart twee leden van deze raad het nog een keer dunnetjes over doen in het AB van het Meerschop. De heer **Stroomer** gaat er vanuit dat

deze raadsleden het raadsbesluit overnemen. **De voorzitter** wil niet vooruit lopen op de besluitvorming in de raad, maar er zou een interessante situatie kunnen ontstaan als de raadsleden hier tegen zouden zijn en een meerderheid van de raad voor, wat ze dan voor opdracht meenemen voor het AB.

De voorzitter concludeert dat de Uitvoering Meerweg ontwikkelt Meer als bespreekstuk naar de raadsagenda gaat.

6. Levende Stenen, Beleid Wonen met zorg

De heer **Prenger**, namens de VVD, vindt de titel van deze notitie enigszins zwevend. De notitie is verwarrend en gecompliceerd. Gelukkig staat een korte samenvatting op de eerste pagina en wordt gevraagd in te stemmen met de in hoofdstuk 5 geformuleerde beleidsopgaven. De heer Prenger concludeert dat het een goede zaak is om op deze wijze verder te gaan. Prestatieveld 10, Wonen met Zorg is een belangrijk gebied van de WMO en daar dient behalve over gesproken, eindelijk actie in de vorm van resultaat te komen. Met deze notitie wordt vastgesteld dat de bevolking in Haren vergrijsd. Er is een discrepantie tussen vraag en aanbod. De wens is om beschermd en verzorgd te wonen en daarvoor is onvoldoende accommodatie beschikbaar. Haren heeft wel een overschot van andere typen huizen. Er dienen voorwaarden te zijn voor extramuralisering, de wens om zoveel mogelijk buiten de instellingen blijven, dus zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. In Haren is een tekort van 35 beschermd wonen eenheden. In het convenant Woonborg uit 2008 is afgesproken dat er 145 sociale huurwoningen op zes locaties gebouwd worden. De VVD zou graag zien dat daarmee begonnen wordt. De 35 beschermd wonen eenheden zijn onderdeel van die 145 woningen. Een telefoontje naar de heer Dijk om hiervoor te zorgen is voldoende. De heer Prenger denkt dat het niet zo eenvoudig op te lossen is. Beschermd wonen houdt ook in dat er 24-uurszorg is en dat vraagt nogal wat. Hoe denkt de wethouder daar een praktische en efficiënte oplossing voor te vinden en wordt dan ook het convenant met Woonborg op dit onderdeel aangepast? Er wordt in het stuk gerefereerd aan woonzorgzones, alleen het project van 'Spoor tot Steeg' gaat een beetje in deze richting, daar komt een zorgachtig centrum dichtbij de voorzieningen. De heer Prenger ziet dit niet eenvoudig in de kleinere woonkernen ontstaan, Haren is überhaupt aan de kleine kant om dit soort stevig opgetuigde voorzieningen te creëren.

Mevrouw **Van Duinen**, namens GroenLinks, merkt op dat de notitie veel bevat wat in de loop van de jaren langs is gekomen. Het goede van dit verhaal is dat de notities nu met elkaar verbonden zijn en dat er integraal beleid is op welzijn-, wonen- en zorggebied. De notitie had alleen uit hoofdstuk 5 kunnen bestaan, met een verwijzing naar de bijlagen. De verschillende beleidsterreinen worden in hoofdstuk 5 goed met elkaar verbonden en er wordt een redelijk concreet plan neergelegd. De gemeente neemt de regierol, maar heeft op bepaalde terreinen beperkte sturingsmogelijkheden. Het is goed dat op grond van onderzoek duidelijk is waar bijgestuurd moet worden, bijvoorbeeld de 35 woningen verzorgd en 85 beschermd wonen. Het blijft zaak om regelmatig met de verschillende ondernemers, de zorgaanbieders, de welzijnsinstellingen en de ouderenbonden te overleggen. In de verschillende matrixen is dit terug te vinden. GroenLinks vindt het belangrijk dat er voor ouderen en starters toegepaste voorzieningen komen. In het convenant met Woonborg zijn hier afspraken over gemaakt, ook ten aanzien van de 35 woningen. De doorstroming is een belangrijk instrument en GroenLinks hoort graag hoe daar in de praktijk aan gewerkt gaat worden. Mevrouw Van Duinen kan zich verder goed vinden in de notitie.

Mevrouw **Praamstra**, namens de ChristenUnie, noemt het een mooi plan en als alles ten uitvoer komt dan is de ChristenUnie dik tevreden. Op pagina 25, onder de beleidsopgaven, staat: "*woningen binnen de categorieën bescherm en verzorgd wonen moeten op loopafstand (maximaal*

600 meter) van winkels en openbaar vervoerhaltes worden gesitueerd". Dat lijkt mevrouw Praamstra een lastige opgave om ten uitvoer te brengen, komen er dan allemaal winkeltjes op de hoek? In het stuk ontbreekt een eventuele bestemmingsplanwijziging van grote percelen, die het mogelijk maakt dat bijvoorbeeld ouderen en jongeren bij elkaar kunnen wonen.

Mevrouw **Legemaat**, namens D66, noemt het prachtig dat met onderzoeken wordt gekeken welke woningen benodigd zijn. D66 plaatst echter kanttekeningen bij het onderzoek van de Hanzehogeschool. Een representatief aantal mensen heeft hieraan deelgenomen, maar de mensen die de woonwensen hebben ingevuld, zijn beperkt tot diegenen die aangaven binnen vijf jaar te willen verhuizen, ongeveer een derde van de groep. Bovendien is de huursector niet meegenomen. Het lijkt weinig en eenzijdige respons om daar conclusies aan te verbinden. Mevrouw Legemaat hoort graag of de resultaten van het landelijk onderzoek naar de woonwensen van alle leeftijdscategorieën al is ontvangen.

Mevrouw **Reitsma**, namens de PvdA, wil graag meer focus en meer actie in de nota. Er wordt gesproken over de ontwikkeling van een woonzorgzone in Oosterhaar, zou het niet mogelijk zijn naast deze locatie nog een of meer locaties te kiezen, zo mogelijk in de buitendorpen, om daar de regierol in te vullen? Onderzoek met de bewoners waar behoefte aan is en kansen liggen en de partners om tafel zetten om wonen met zorg echt uit te werken. Dan krijg je meer focus en meer actie in de nota, ziet het college hier kansen toe?

De heer **Kooi**, namens het CDA, sluit zich aan bij het betoog van de PvdA. De overheid propageert de mantelzorgmogelijkheden in de bestaande situaties, de dubbele grote woning. In den lande wordt dit gerealiseerd met containers, maar wat doet Haren als een dergelijke vraag zich voordoet? Hoe gaat Haren met regelgeving om, om op een Harense manier, met Harense kwaliteit, een generatiewoning mogelijk te maken?

Wethouder Niezen, namens het college, zegt dat het in deze nota vooral gaat om het leggen van verbindingen tussen de verschillende disciplines, afdelingen en gebieden, instellingen en ontwikkelingen. De ombouw van de Borgschool kan gezien worden als eerste twaalf beschermd wonen woningen die zijn gerealiseerd, binnen 600 meter van de bushalte. In het convenant met Woonborg zijn getallen genoemd en is indirect aangegeven dat deze tot de opgave behoren. In Oosterhaar wordt zichtbaar dat Woonborg probeert om de woonzorg voorziening als onderdeel van het plan te realiseren. In het convenant staat ook dat deze notitie gemaakt gaat worden. Het beleid dat hier vorm gegeven wordt maakt deel uit van de uitwerking van het convenant en Woonborg is hierbij betrokken. In het plan 'Van Spoor tot Steeg' zitten al veel van de gewenste elementen, als huisarts, apotheek en een aantal geschikte woningtypen. Het is integraal beleid, in hoofdstuk 5 staat welk beleid de gemeente wil ontwikkelen. Voor de rest is getracht om goed aan te geven wat hier allemaal onder ligt, omdat het een mix van WMO- en ro-beleid is. Het samenstellen van de nota was veel werk, maar is met eigen mensen verricht. Ten aanzien van de wijze van doorstroming wordt meer naar de vraag gekeken, door meer aan vraagsturing te doen. Dat betekent ook overleggen met ontwikkelaars, randvoorwaarden stellen en bij de uitwerking van projecten kijken waar de verbanden in sociale zin liggen. In Haren is nog nooit een aanvraag voor een mantelzorgwoning ingediend. Dit onderwerp leeft landelijk, maar is het wenselijk om veel moeite en energie te steken in de ontwikkeling van beleid, als de vraag niet wordt gesteld. Haren werkt wel ruimhartiger mee, bij aanvragen voor verbouwingen of aanpassingen van woningen op basis van medische indicatie. **Wethouder Toxopeus** zegt dat in de nota wel een voorstel staat om tijdelijke mantelzorgunits mogelijk te maken. Dat is een andere aanpak dan in het totale gemeentebestuur in Haren breed toestaan dat tweede woningen op kavels mogen worden gebouwd. De heer **Kooi** vraagt wat dan het beleid van de gemeente is als de vraag gaat komen? Hoe royaal wordt de regelgeving dan gehanteerd. **Wethouder**

Niezen zegt dat de gemeente krap in haar personeel zit en niet allerlei zaken kan gaan uitzoeken, waarvan gedacht wordt dat het niet nodig is. De heer **Kooi** concludeert dat er dan nog niets gedaan is aan voorlichting aan de inwoners over wat de gemeente wil bieden en dat het alleen nog maar in tijdelijke oplossingen gezocht wordt. **Wethouder Niezen** antwoordt dat er op dit moment een aantal instrumenten voor woningaanpassing zijn, naast de WMO mogelijkheden. Dat biedt veel ruimte met name omdat Haren over veel grotere woningen en ruimere kavels beschikt. De aanvragen voor specifieke mantelzorgwoningen of tijdelijke woningen zijn niet bekend bij de gemeente. De wethouder is terughoudend om daar beleid op te maken. De gemeente onderzoekt hoe tijdelijke units gefaciliteerd kunnen worden. Mevrouw **Praamstra** zegt dat de gemeente op het moment dat de vraag komt beleid kan ontwikkelen, maar niet voor die tijd. **Wethouder Niezen** zegt dat het onderzoek van de Hanzehogeschool aangetoond representatief was, dat geldt niet voor alle onderdelen en dat betekent dat er een bepaalde marge in de resultaten zit. De resultaten van het landelijk onderzoek worden eerdaags verwacht.

Wethouder Toxopeus, namens het college, merkt op dat de hoofdstukken 1 t/m 4 al zijn toegezonden voor het rondetafelgesprek van september. Met de uitkomsten van het rondetafelgesprek, latere gesprekken met zorgaanbieders, projectontwikkelaars, inwoners en gegevens uit het woonwensenonderzoek is hoofdstuk 5 tot stand gekomen. De gemeente heeft niet voor één woonzorgcomplex gekozen, maar voor een concept van woonzorgzones verspreid in de gemeente. Aan de westkant van het spoor in Haren zijn al situaties die als zodanig benoemd kunnen worden. Het winkel – en vervoersaanbod, de intramurale zorgaanbieders als Zonnehof, Westerholm en Novo, bieden voor het centrum van Haren voor mensen die zelfstandig wonen, mogelijkheden. Zij kunnen zorg aan huis krijgen vanuit zo'n intramurale zorgaanbieder. Op dit moment wordt met de stichting Torion onderzocht hoe het aanbod van zorgaanbieders, welzijnswerk, het winkelaanbod, voorzieningen etc. in samenwerking bij elkaar gebracht kan worden. In de nota wordt gezegd dat Oosterhaar veel inwoners en winkelvoorzieningen heeft, maar een witte vlek is op het gebied van intramurale zorgaanbieders. Als prioriteit wordt daarom voorgesteld zoiets in Oosterhaar te ontwikkelen. Als de gemeente een verzoek ontvangt van een intramurale aanbieder die een groot complex wil neerzetten, dan kan met de nota worden aangegeven dat daar een overschot van is. Als Woonborg in samenwerking met een zorgaanbieder zegt met een kleinschalig verzorgd en beschermd wonen te willen creëren, dan kan Haren, onder verwijzing naar de visie, zeggen dat zij dat wil, omdat daar een tekort aan is. Glimmen, zonder intramurale voorzieningen en nauwelijks winkelaanbod, voldoet eigenlijk niet aan de voorwaarden voor een woonzorgzone. In deze nota wordt daarom voorgesteld te zorgen voor goede vervoersmogelijkheden en in samenwerking met de welzijnsstichting en een zorgaanbieder te onderzoeken of er iets voor Glimmen gecreëerd kan worden. Mevrouw **Reitsma** zou graag zien dat er naast Oosterhaar een aantal locaties wordt gezocht om actief mee aan de slag te gaan. De heer **Prenger** vraagt of er concrete vraag is vanuit de kernen? **Wethouder Toxopeus** antwoordt dat er wel vraag is en ook wel mogelijkheden zijn. De Alekamp in Onnen heeft bijvoorbeeld in gesprekken ten tijde van de nota "Thuis in Haren" aangegeven wel iets vanuit hun voorzieningen te kunnen bieden. De welzijnsstichting Torion zag wel mogelijkheden tot samenwerking met De Alekamp. In Glimmen is het niet reëel om intramurale zorg te krijgen, maar kan wel meer in de samenwerking worden gezocht. Mevrouw **Van Duinen** vindt dat dient te worden gekeken naar vraag en aanbod binnen de gemeenschap en wat daar exact nodig is. **Wethouder Toxopeus** zegt dat het beleidsuitgangspunt is om partijen actief bij elkaar te brengen. Verder is meer structureel, gezamenlijk overleg met projectontwikkelaars, zorgaanbieders en de welzijnsstichting gewenst. Mevrouw **Reitsma** vraagt of er over een half jaar misschien in het kort kan worden geschetst wat de kansen zijn en wat er precies ondernomen wordt **Wethouder Toxopeus** zegt dat verslaglegging over de stand van zaken van deze beleidslijn in de rapportages wordt opgenomen.

De voorzitter concludeert dat Levende Stenen, Beleid Wonen met Zorg als hamerstuk naar de agenda van de raadsvergadering gaat.

7. Beheersbegroting 2010

De voorzitter licht toe dat er naar aanleiding van een technische vraag van de heer Valkema een e-mailbericht aan alle raadsleden is verzonden. Op pagina 6 staat dat de september-circulaire al verwerkt zou zijn in de beleidsbegroting, dat was niet het geval. Daar is een korte notitie over verschenen die wordt uitgereikt

De heer **Meles**, namens het CDA, bedankt de ambtenaren voor de goede beantwoording van de vragen. Op pagina 3 staat, onder werkeloosheid- en werkgelegenheidsprojecten, dat eigen re-integratiepersoneel is ingezet in plaats van ingehuurd personeel. Een besparing van € 20.000,-, had deze werkwijze ook eerder gekund? Onderaan op pagina 3, bij gemeentelijk onderwijsbeleid staat dat de kosten € 26.000,- hoger zijn uitgevallen door het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt, wat is daar veranderd? In datzelfde stukje staat dat de energiekosten flink gestegen zijn, een extra kostenpost van € 8.000,-. Valt dit niet binnen de Stichting met Tynaarlo, of geldt dit alleen voor de Harense scholen? Op pagina 4 wordt gesproken over jongerenoverlast. Een projectcoördinator wordt aangesteld via Torion. Het CDA had liever een jongerenwerker gezien en vraagt hoeveel jongerenwerkers de gemeente op dit moment heeft ingehuurd? Op pagina 5 wordt onder brandweezorg gezegd: *“Wij willen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de (nieuw) bouw van zowel de brandweezorg als de buitendienst te combineren”*. Het CDA hoort graag of hier concrete plannen over zijn? Op pagina 5 wordt over extra cursussen voor plantsoenmedewerkers gesproken, had dat niet uit het opleidingsbudget gekund? Op pagina 6, onder saldo overhead wordt gesproken over extra uren tegen relatief lage extra kosten, een voordeel van bijna € 80.000,-. Hoe is dat te verklaren, is er meer inzet van eigen personeel of is er meer ingehuurd personeel?

De heer **Stroomer**, namens de PvdA, leest op pagina 2 dat het niet om wijzigingen in de inhoudelijke kaderstelling gaat, maar alleen om de financiële gevolgen. Als dan op pagina 3 wordt gelezen dat de capaciteit van de afdeling BMO anders wordt ingezet, lijkt dat een inhoudelijk verandering van een kaderstelling. Als het anders wordt ingezet, gaat er iets weg, hier staat alleen waar het naar toe gaat. Wat wordt er geschrapd bij BMO en waarom is dat bedrag niet genoteerd? Het wordt structureel ingezet, dus binnen BMO wordt structureel iets niet gedaan. Op pagina 4 wordt gesproken over een projectcoördinator. Er wordt gekeken naar de inkomsten, maar vanwege de onzekerheid van die subsidie is de raming van de inkomsten achterwege gelaten. Het is wel een uitbreiding en lijkt nieuw beleid en geen onderdeel van een beheersbegroting. De heer Stroomer hoort graag de stand van zaken ten aanzien van het amendement ‘Consultatiebureau voor ouderen’. Ten aanzien van ‘t Clockhuys lijkt er een beeld te bestaan dat alleen de midden en hogere groepen van de Harense samenleving hiervan gebruik maken?

Mevrouw **Legemaat**, namens D66, hoort, net als meneer Stroomer, graag meer over de uitwerking van het amendement ‘Consultatiebureau voor ouderen’.

Mevrouw **Praamstra**, namens de ChristenUnie, sluit zich aan bij de vragen over het saldo overhead.

Mevrouw **Van Duinen**, namens GroenLinks, zegt dat ooit besloten is de beheersbegroting niet meer in de raad te behandelen, nu komt die toch terug en dat is niet verwonderlijk zo vlak voor de verkiezingen. Mevrouw Van Duinen vraagt of het om extra capaciteit bij communicatie gaat. In een vorige begroting zijn daar al extra middelen voor beschikbaar

gesteld. GroenLinks vindt het curieus dat er kennelijk uren zijn opgenomen die minder kosten dan begroot en dat dat structureel is.

Mevrouw **Van der Vliet**, namens de VVD, vindt de vraag over communicatie ook belangrijk, is dat een beleidswijziging?

Wethouder Berends, namens het college, verklaart het saldo overhead. Bij de beleidsbegroting is de inzet van extra personeel goedgekeurd. Die goedkeuring wordt omgezet in aannemen van personeel. Intern wordt gerekend met een vast uurtarief van € 80,- voor interne producten en dat wordt in de begroting opgenomen. De aanname van personeel in de uitvoerende zin, levert 3.777 extra uren omzet, of uren toerekening op. Tegen het vaste uurtarief € 320.742,-, de werkelijke uitzetting van kosten is € 241.100,-. Het verschil zit in een stuk overhead dat in het uurtarief wordt meegenomen. Voor deze uitzetting in uren is geen extra overhead nodig, dus dat levert een per saldo een besparing op. **De voorzitter** vult aan dat de raad als voorwaarde bij de uitbreiding van de formatie had gesteld dat er in de sfeer van de overhead een bezuiniging gerealiseerd diende te worden. De heer **Valkema** vraagt of de archiefmedewerker in de beleidsbegroting zat of toegevoegd is via een amendement? **Wethouder Berends** antwoordt dat deze voorgesteld was in de beleidsbegroting.

Wethouder Toxopeus, namens het college, antwoordt op de vraag of het eigen re-integratie personeel eerder ingezet had kunnen worden. Het werkdeel van Rijk, dat ingezet dient te worden voor re-integratiebegeleiding, wordt binnen het gemeentehuis ingezet. Dat mag alleen als het duidelijk omschreven en verantwoord werk is voor re-integratiebegeleiding van een uitkeringsgerechtigde, anders komt het niet langs de landelijke inspectie. Het college heeft de doelstelling om meer mensen te begeleiden, daar zou eigenlijk uitzetting van middelen voor nodig zijn, maar dat wordt nu door benutting van het werkdeel gedaan, door interne mensen. De gemeente ontvangt middelen van het RMC voor een stukje leerplicht. In de beleidsbegroting zijn wel de inkomsten opgenomen, maar de uitgaven waren niet geraamd, die hadden daar al opgenomen moeten worden. De tekst is geen correcte weergave van het probleem. De extra kostenpost energie wordt telkens teruggezien bij al het onderwijs. De gemeente is met de suppletieregeling bezig en deze heeft waarschijnlijk een hogere raming van € 8.000,-. In het jeugdwelzijnswerk zijn twee jongerenwerkers actief, maar niet fulltime. De raad heeft raadsbreed budget voor onderzoek naar een 'consultatiebureau voor ouderen' ingevoerd. De afdeling heeft uren ingepland voor begeleiding in 2010 in het werkplan voor maatschappelijke zaken. 't Clockhuys is een gebouw met een muziekschool, beeldende kunsten, dans en de bibliotheek etc. In Haren is de verhouding inkomens midden, laag en hoog soms wat anders dan in de andere gemeenten. Er is een reductieregeling tot 120% van het minimuminkomen voor individuele muzieklessen en de kosten voor de groepslessen kunnen worden gedeclareerd bij het gemeentelijke participatiefonds. De wethouder heeft geen exacte cijfers van het aantal mensen dat hier gebruik van maakt.

Wethouder Niezen, namens het college, zegt dat het werken volgens de gedragscode Flora & Fauna één van de beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord is en keurig in tekst doorvertaald in de Bouwstenenbrief en Beleidsbegroting, maar niet in geld. Een omissie die op deze manier wordt hersteld.

Burgemeester Boumans, namens het college, zegt dat het bij het product communicatie gaat om een verschuiving in de uren. De uren waren in de Beleidsbegroting nog deels geboekt onder ondersteuning lijnmanagement voor bijna € 30.000,- en voor € 40.000,- bij concernmanagement. Er wordt geen extra communicatieformatie aangenomen, de uren zijn gekoppeld aan het product waar ze bijhoren. De afname van dit bedrag in de begroting wordt verantwoord in product 293, saldo overhead. Het college zorgt, voor de behandeling

in de raad, voor een kort memo waarin wordt toegelicht hoe dit exact zit. In de zomer werd wat overlast van een aantal jongeren geconstateerd. De gemeente is van mening dat effectief optreden op een andere manier georganiseerd zou kunnen worden. Hierbij zijn voorbeelden in Groningen-Zuid bestudeerd, waar de politie in Haren ook positieve ervaringen mee heeft. De crux is dat alle organisaties die iets met jeugd van doen hebben daarin samenwerken. Zodra een jongere van het goede spoor dreigt te raken, wordt door één van de instellingen naar de projectcoördinator gebeld. De leerplichtambtenaar en het welzijnswerk worden ingeschakeld en het netwerk rond de jongere gesloten. Het project is tijdelijk, eerst voor twee jaar, de gemeente heeft hier geld van de provincie voor gekregen en er wordt een stukje cofinanciering gedaan. Inhoudelijk is hier eerder over gesproken, in die zin is het geen nieuw beleid. Er is nog geen nieuws over de brandweezorg. Vorig jaar is een systeem aangeschaft waarmee de rijtijden, van de kazerne naar de gewenste locatie, goed in beeld gebracht kunnen worden. Het aantal locaties voor een nieuwe kazerne blijkt beperkt te zijn. De samenwerking met Tynaarlo krijgt niet vorm zoals dat de bedoeling is geweest. De huidige werf is aan vernieuwing toe. Zowel de brandweer als buitendienst bevinden zich op dezelfde locatie. De vraag is ook inhoudelijk gekoppeld, omdat een deel van de brandweer-medewerkers, tevens medewerker van de buitendienst is. Naar verwachting kan in de loop van dit jaar meer helderheid worden gegeven.

De voorzitter concludeert, mits het memo wat de raad bereikt geen nieuwe vragen oproept, dat de Beheersbegroting 2010 als hamerstuk naar de raadsagenda gaat.

8. Verordening op de raadscommissie 2010

Mevrouw **Legemaat**, namens D66, heeft, met alle respect en waardering voor de wijze waarop de burgemeester de vergaderingen leidt, principieel moeite met artikel 5, lid 1. D66 vindt het voorzitterschap van de raadscommissie een onnodige vermenging van rollen. De raadscommissie hoort, net als een gewone commissie, te worden voorgezeten door een lid van de raad en eventueel door een onafhankelijk voorzitter.

De voorzitter zegt dat hier in de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing, waar D66 overigens toe behoorde, ongeveer anderhalf jaar geleden, uitgebreid over is gesproken. De werkgroep heeft unaniem, dus inclusief D66, het voorstel gedaan richting deze raad en de raad heeft unaniem hierover besloten, inclusief de stem van D66. De voorzitter is wel van mening dat in de volgende periode dient te worden gekeken of het wenselijk is dat deze alle raadscommissies voor zit, misschien kan één van de leden van het presidium deze vergadering vaker overnemen. De achtergrond was, en daarom is daar vanuit de werkgroep en de raad unaniem over besloten, de angst voor dubbeling met de invoering van de raadscommissie als zaken in raad en raadscommissie zouden worden besproken. Tegen die achtergrond is gezegd dat het goed zou zijn dat de voorzitter beide vergaderingen leidt.

De voorzitter concludeert dat de Verordening op de raadscommissie 2010 als hamerstuk naar de raadsagenda gaat.

9. Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit deze laatste raadscommissievergadering